

Island + opakovanie Severnej Európy

ROČNÍK: Tercia A (gymnázium)	PREDMET: GEOGRAFIA
TEMATICKÝ CELOK: Severná Európa	TÉMA: Island + opakovanie Severnej Európy

VZŤAH TÉMY K ŠVP

- ✓ vyučovacia hodina je v súlade s obsahovým a výkonovým štandardom ŠVP
- ✓ ISCED 3:
 - VÝKONOVÝ ŠTANDARD:
 - vysvetliť vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem Európy,
 - uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy,
 - ľadovec
 - OBSAHOVÝ ŠTANDARD:
 - Island

VYUČOVACIE CIELE (čo chcem naučiť)

Žiak bude schopný:

- ✓ povedať základnú charakteristiku Islandu
- ✓ definovať jeho polohu, prírodné podmienky, podnebie, poľnohospodárstvo, hospodárstvo
- ✓ uviesť zaujímavosti z tohto štátu

VŠEOBECNÉ PREDPOKLADY

- žiaci už preberali všetky ostatné štáty Severnej Európy

MATERIÁLNE DIDAKTICKÉ PROSTRIEDKY (UČEBNÉ POMÔCKY, TECHNOLOGIE)

- dataprojektor + pc + prezentácia
- malý pracovný list na písanie poznámok
- prezentácia a otázky na opakovanie
- atlasy sveta

POJMY (KĹÚČOVÉ SLOVÁ)

Polárna žiara, ľadovec, sopka, Severoatlantický chrbát, Gofský prúd, geotermálna energia

METODICKÉ POZNÁMKY

- Ideálne, ak by bolo možné používať dataprojektor a počítač.

POUŽITÉ METÓDY

- Práca s atlasom, práca s mapou
- Výklad učiteľa
- Aktivizujúci rozhovor spolu s otázkami pre žiakov

ZÁKLADNÁ ŠTRUKTÚRA HODINY + MOTIVÁCIA

- Úvod hodiny (30 sekúnd) – pozdrav, predstavenie sa, zapnutie prezentácie
- Administratíva hodiny (2 min) - zápis do triednej knihy a pripravenie počítača
- Expozícia učiva (25 min) – prezentácia, písanie poznámok, práca s mapou a pracovným listom
- Záver hodiny (10 min) – opakovanie prostredníctvom otázok

SPRÍSTUPŇOVANIE NOVÉHO UČIVA

Použitá literatúra, podľa ktorej bol spracovaný obsah je uvedená v časti **ZAUJÍMAVÉ ODKAZY + POUŽITÁ LITERATÚRA.**

Viete aké je hlavné mesto Islandu? Viete aj koľko obyvateľov má Island?

Žiaci na začiatku hodiny dostanú poznámkový blok, pretože v pracovnom zošite už nemajú miesto. Majú si do neho dopisovať poznámky.

ISLAND- Krajina.....

Hl.mesto:
Počet obyvateľov:
Štátne zriadenie:
Hustota zaľudnenia:
Prví obyvatelia:
Podnebie:
Vegetačné pásmo:
Energia:
Poľnohospodárstvo:
Priemysel:
Zaujímavosti:

Krajina ohňa a ľadu.

Hlavné mesto: Reykjavík – 2/3 obyvateľstva

Jazyk: Islandčina

Štátne zriadenie: parlamentná republika

Rozloha: 102 775 km²

Počet obyvateľov: 332 500

Hustota zaľudnenia: 3 obyv. /km²

Prví obyvatelia: Nóri a Kelti (Vikingovia) – 9.stor.

Dlho bolo pod nadvládou Dánska.

1875 – výbuch sopky Askja → hladomor a emigrácia obyvateľov

Aké podnebie prevláda na Islande?

Podnebie:

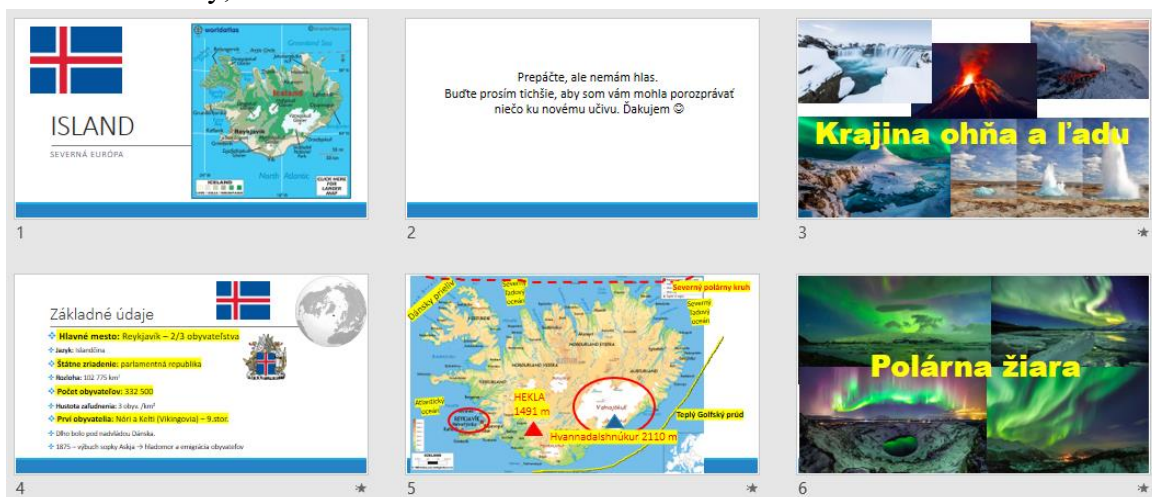
- ovplyvňuje ho Gofský prúd
- zimy na pobreží sú mierne, letá chladné
- stred ostrova je takmer polárny
- oblačnosť a hmla – viac ako polovicu roka

Ktoré vegetačné pásmo je typické pre tundru? Aké sú tu rastliny a živočíchy?

Rastlinstvo a živočíšstvo:

TUNDRA

- trpasličie vrbky, brezy,
- machy, lišajníky
- polárna liška, ľadový medveď
- chaluhy, vtáctvo

Čo môžu pestovať v tejto oblasti? A ako?

Hospodárstvo a poľnohospodárstvo:

- chov oviec (jahňacina) a hovädzieho dobytku, mliečne výrobky (jogurt Skyr)
- zemiaky, ovos, raž
- geotermálna energia - Od 1930 vykurujú geotermálnou energiou – 85% domácností ňou kúri
- 800 geotermálnych oblastí a 7 000 termálnych prameňov
- geotermálne skleníky → paradajky, papriky, uhorky, kapusta a tropické plodiny – figy, banány, citrusové plody, kvety
- hliník
- kožušinársky a kožiarsky priemysel
- spracovanie vlny a rýb (1.miesto v počte ulovených rýb/obyvateľ'a), potravinársky priemysel

Do ktorej jazykovej skupiny patria Islandčania? Čo znamená to, že 92% obyvateľov žije v mestách?

Obyvateľstvo:

Islandčania – Germáni

Mnoho prisťahovalcov: Poliaci, Filipínci, iní Európania, Ázijčania,

79% protestanti (evanjelici), potom katolíci a náboženstvá prisťahovalcov

Rovnoprávne postavenie obyvateľov – mužov aj žien

60 % obyvateľov Islandu žije v aglomerácii Reykjavíku

92 % obyvateľov žije v mestách

 <p>Sopečná činnosť</p> <p>7</p>	<p>Podnebie</p> <ul style="list-style-type: none">- ovplyvňuje ho Gólfský prúd- zimy na pobreží sú mierne, letá chladné- stred ostrova je takmer polárny- oblačnosť a hmla – viac ako polovicu roka <p>8</p>	<p>Rastlinstvo a živočíšstvo</p> <p>TUNDRA</p> <ul style="list-style-type: none">- trpasličie vrbky, brezy,- machy, lišajníky- polárna liška, ľadový medveď- chaluhy, vtáctvo <p>9</p>
<p>Hospodárstvo a poľnohospodárstvo</p> <ul style="list-style-type: none">- chov oviec (jahňadina) a hovädzieho dobytku, mliečna výroba (jogurt, Skyr)- zemiaky, ovos, raž- geotermálna energia - 600 000 vykurovateľských jednotiek, 85% domácností má kúrenie- 800 geotermálnych zdrojov a 7 000 termálnych prameňov- geotermálne sily - paradižky, papier, uhorky, kapusta a tropické plodiny – špenát, banány, citrusové plody, kivi- škola- kultúrne a športové priemysel- spracovanie rýb a rýb (3 minúty v podobe uložených rýb/obedí), geotermálne pramene <p>10</p>	 <p>11</p>	<p>Obyvateľstvo</p> <ul style="list-style-type: none">✦ Islandčania – Germáni✦ Mnoho prisťahovalcov: Poliaci, Filipínci, iní Európania, Ázijčania,✦ 79% protestanti (evanjelici), potom katolíci a náboženstvá prisťahovalcov✦ Rovnoprávne postavenie obyvateľov – mužov aj žien✦ 60 % obyvateľov Islandu žije v aglomerácii Reykjavíku✦ 92 % obyvateľov žije v mestách <p>12</p>

Zaujímavosti:

- má najviac výronov pár a plynov i horúcich prameňov na svete
- slovo gejzír je odvodené od najznámejšieho výveru, ktorý sa volá Geysir
- do verejných kúpeľov môže vojsť len dôkladne osprchovaný človek
- iba málo Islandčanov má priezvisko. Isladnské meno sa skladá z krstného mena a prípony syn alebo dcéra: Guðmundur má dcéru Björk → celé meno: Björk Guðmundsdóttir (syn má príponu son)
- v islandčine sa nepoužíva vyknanie
- vysoké ceny produktov – v Islande nakúpíte za pomerne drahú
- najlepšie je navštíviť Island od pol. júna do konca augusta, kedy slnko zapadá len na niekoľko hodín
- atrakcia: safari na veľryby
- najstarší parlament na svete – v r. 930

V závere potom ešte pustiť tradičnú islandskú pesničku, kde budú počuť aj ten jazyk.

PRECVIČENIE A UPEVNENIE UČIVA / OPAKOVANIE

V druhej časti hodiny sa zameriame na zopakovanie učiva o Severnej Európe prostredníctvom hry. Učiteľ natrihá otázky a žiaci si losujú, ten kto nevie, musí zostať stáť.

Ak má žiak otázku, ktorá sa týka ukazovania na mape, musí prísť ukázať ku tabuli.

Otázky pre žiakov:

Ktoré štáty zaradíme medzi štáty Severnej Európy?

Aké je hlavné mesto Dánska? + mapa

Ktoré mesto voláme aj “Benátky Severu”?

Urči štáty podľa obrysu.

O ktorej krajine sa hovorí ako o “krajín jantáru”?

Aké je hlavné mesto Islandu? + mapa

Ktorých štátoch hovoríme ako o Pobaltských štátoch?

Ukáž na mape Ladožské a Onežské jazero.

Kto vyhral Majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji v roku 2017?

Ktorý štát nemá prístup k moru?

Kto sú Saamovia (Laponci) a kde ich môžeme stretnúť?

Obyvatelia, ktorých štátov si pochutia na rybách zo Severného mora? + mapa

Ktoré zo štátov Severnej Európy nie sú členmi Európskej únie?

Ukáž na mape rieky Glama (Glomma) a Klarälven.

V ktorom štáte môžeme nájsť mestečko Rovaniemi, v ktorom oficiálne sídli Santa Claus?

V ktorom štáte si pochutím na národnom jedle Surströmming, teda fermentovanom/kvasnom sledi z Baltského mora?

Ktorý zo štátov Severnej Európy má najmenej obyvateľov?

Ktorá nerastná surovina sa spája s močaristou pôdou?

Ktorému štátu patria Alandy? Čo to je a kde to je? + mapa

Ktorý prírodný útvar, zvaný aj Aurora borealis, môžeme najvýraznejšie pozorovať v okolí polárnej kružnice, od septembra do apríla?

V ktorom štáte si užijem najlepšiu saunu?

Z ktorého štátu pochádza skupina ABBA?

Ukáž na mape Botnický záliv a Baltské more.

Aké dve mestá spája Öresundský most, ktorý je dlhý 16 km? + mapa

Akej rasy sú obyvatelia Severnej Európy?

Ktorá vlajka patrí Fínsku?

Vieš povedať aspoň 3 známe značky výrobkov, ktoré vieme kúpiť aj u nás a pochádzajú zo štátov Severnej Európy?

Obyvatelia, ktorého štátu žijú na Jutskom polostrove? + mapa

V ktorom Pobaltskom štáte, sa nachádza známe pútnické miesto “Hora krížov?”

Ktorý zo štátov Severnej Európy má najviac obyvateľov?

Ktorá známa osobnosť pochádza z Dánska? Jej socha sa nachádza aj v Bratislave na Hviezdoslavovom námestí.

Aké je hlavné mesto Nórska? + mapa

V ktorom štáte nájdeme okolo 30 činných sopiek?

V Severnej Európe platí prísna alebo aspoň čiastočná prohibícia. Čo to pre znamená pre Nórov, Švédov, Fínov a Islandčanov? Čo je to tá prohibícia?

Ktoré zo štátov Severnej Európy sú členmi Európskej únie?

O ktorej krajine hovoríme ako o “krajina troch koruniek, ocele”?

Čo sú to Kattegat a Skagerrak? + mapa

Ktoré náboženstvo je najrozšírenejšie v Severnej Európe?

Pre ktorý štát sú typické gejzíry, sopky a ľad?

Spisovateľka Astrid Lindgrenová napísala príbehy o Pippi Dlhej Pančuche. Z ktorej krajiny bola táto pani?

Ktoré štáty majú pobrežie pri Ríšskom zálive? + mapa

V ktorom štáte vyrábajú autá značky Volvo a nákladné autá značky Scania?

V ktorých podnebných pásmach leží Severná Európa? + mapa

Aké je hlavné mesto Fínska? + mapa

Čo sú to fjordy a pre ktorú krajinu sú typické?

Do ktorej jazykovej skupiny patrí švédčina, islandčina, dánčina, nórcina?

Ktorá vlajka patrí Litve?

Na akom polostrove sa rozprestierajú štáty Nórsko a Švédsko? + mapa

Ktorý štát sa rozprestiera na ostrove Fyn? Ukáž tento ostrov na mape.

V ktorých min. 2 štátoch platia Eurom?

Odkiaľ pochádza elektronika značky Electrolux a Ericson?

Ktorá vlajka patrí Dánsku?

V ktorom štáte má významné postavenie geotermálna energia?

Ktorú krajinu nazývame “krajinou tisícich jazier”?

Aké je hlavné mesto Litvy? + mapa

Ktorý národ, ktorý pochádzal zo Severnej Európy ako prvý objavil “Nový Svet = Ameriku”? Bolo to ešte v 9.storočí.

Približne akú najvyššiu nadmorskú výšku dosahujú Škandinávске vrchy?

Aké je hlavné mesto Estónska? + mapa

Do ktorého štátu sa môžem ísť zahrať s Legom do Legolandu?

Ktorá vlajka patrí Švédsku?

Ktorý štát nesusedí so žiadnym štátom a prečo?

Aké lesy majú najväčšie zastúpenie v Severnej Európe? Ako tieto lesy voláme?

S ktorým iným štátom Severnej Európy susedí Dánsko?

Aké je hlavné mesto Lotyšska? + mapa

V ktorej krajine by som našla najviac poľnohospodárskych polí?

V ktorej krajine vyrábajú elektroniku značky Nokia?

Ktorá vlajka patrí Estónsku?

Ktorý štát nazývame aj “krajina ohňa a ľadu”?
Aké je hlavné mesto Švédska? + mapa
Ktorá vlajka patrí Nórsku?
Ktorému štátu patrí Grónsko?
Prečo sú v Nórsku vhodné podmienky na hydroelektrárne?
Ktorá vlajka patrí Islandu?
Ktorému štátu patria Faerské Ostrovy?
Ktoré zo štátov Severnej Európy (aspoň 2) nemajú menu Euro?
Do ktorej jazykovej skupiny patria jazyky finština, estónčina?
Ktorá z krajín sa najviac podobá Slovensku v rozlohe a počte obyvateľov?
Ktorý štát je známy výrobou anglickej slaniny?
Ktorá vlajka patrí Lotyšsku?
Čo, kde a ako sa pestuje na Islande?
Ktoré atrakcie v Severnej Európe by si odporučil budúcim návštevníkom?

ZAÚJÍMAVÉ ODKAZY + POUŽITÁ LITERATÚRA

<https://guidetoiceland.is/travel-info/maps-of-iceland>
<http://www.paperghoststudio.com/product/a-map-of-iceland/>
<http://www.gjtravel.is/travel-guide/travel-guide-iceland/map-of-iceland>
<https://www.ezilon.com/maps/europe/iceland-physical-maps.html>
<https://www.inspiredbyiceland.com/>
<https://sk.wikipedia.org/wiki/Island>
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Island>
<https://www.zones.sk/studentske-prace/geografia/11226-island-islandska-republika/>

VYPRACOVALA: Iveta Csicsolová, 1mupGEIT